

slaa til som Forklaring; man kunde dog i alt Fald i disse mangfoldige Embeder konstituere eller paa anden Maade midlertidig ansætte en præstelig Betjening. Ministeren har i det nævnte Interview udtalt, at han mente i en forholdsvis Fart og ganske administrativt at kunne ordne Sagen vedrørende Sammenlægning af Præsteembeder, saa snart Kommissionsbetænkningen herom foreligger, hvilket jo nu snart sker. Ministeren udtaler ved samme Lejlighed, at han kun, hvor han efter sin bedste Overbevisning finder det fuldt ud forsvarligt, vil sammenlægge Præsteembeder, men derimod ikke i Tivilstilfælde. Man maa imidlertid, synes jeg, med megen Ængstelse imødesee Ministerens administrative Afgørelse af denne vigtige Sag, thi saavel Biskoppernes Henvendelse til Kirkeministeren om at besætte de ledige Embeder som alle de Klager og Henvendelser, der er kommet til Ministeren fra de forskellige Sogne, fordi de ikke har kunnet faa deres egen Præst, beviser jo, at Ministerens Forstaaelse af det „forsvarlige“ i en Sag som denneligger langt ved Siden af, hvad man indenfor disse kirkelige Kredse og blandt Landets Biskopper har anset for forsvarligt overfor Kirken og de paagældende Menigheder. Hele dette Spørgsmaal om Præsteembeders Sammenlægning har selvsagt vakt overordentlig stor Uro i kirkelige Kredse. Dette betyder jo imidlertid ikke det samme som, at vi trænger til en Nyordning af Kirkens Forhold, men det betyder, at den nuværende Kirkeminister, hvis Formaal er at gøre sig selv overflødig — og dette Ønske tror jeg er ganske ærligt hos den højtæredede Minister —, netop har administreret med ikke saa ringe Enevoldstendenser paa de kirkelige Omraader, som han er sat til at lede, og derved har vakt Uro. Saa lidt kender vi Mennesker ofte os selv.

Skulde en Nyordning føre til Opløsning af vor Folkekirke, kan dette ikke gøres godt igen; men vi har jo før set, at der efter et Ministerskifte kan genoprettes, hvad en tidligere Minister muligt har gjort galt. Jeg beklager meget, at der her paa Rigsdagen er saa stor en Forskel paa Opfattelsen af, hvad der baader vor Folkekirke bedst. Jeg tror, Sagen ligger helt anderledes ude i den store og jævne Befolkning, hvor man med megen Kærlighed og Trofasthed hænger ved den bestaaende Ordning — ogsaa blandt Socialdemokrater —, det tror jeg ganske sikkert.

Ved Ministerens Tiltræden udtalte denne, som før nævnt, at han vilde prøve at bevare Roen om de kirkelige Spørgs-

maal, og jeg saa i denne Udtalelse et Udtryk for, at Ministeren vilde administrere Lovene af 1922 og ved Siden heraf søge sit Kirkeprogram fremmet gennem Menighedsraadene saaledes, at Tanken og Ønsket om Adskillelse kom udefra og ikke blot fremkom paa Rigsdagen som Udtryk for et politisk Partis Program. Men Ministeren har foretrukket at gaa denne sidste Vej, den politiske Vej. Vi kan fra Venstres Side, paa et enkelt Medlem nær, ikke ændre vort Syn paa dette Udvalgs Nedsættelse. Vi ønsker ikke en gennemgribende Nyordning efter Lovene af 1922; vi finder, at det er for utrygt at gaa ind i et Samarbejde om Folkekirken Fremtid, vel at mærke „ført an“ af Socialdemokratiet, hvis Program er Adskillelse mellem Stat og Kirke; thi det er ikke vort Program. Vi ønsker ikke at være med til at fremme et Udvalg, hvor den socialdemokratiske kirkepolitiske Opfattelse nødvendigvis maa være den, der i stærkest Grad kommer til at gøre sig gældende. Ingen vil vel bestride, at et Udvalg som det foreslaaede, selv om der loyalt indbydes 5 Repræsentanter for de forskellige kirkelige Arbejder her i Landet, alligevel gennem de 5 af Kirkeministeren valgte Repræsentanter neppe kan undgaa at være stærkest præget af Medlemmer med Adskillelsetendenser. Hertil er jo intet at sige; enhver kæmper for sin Opfattelse. Det er ikke herigenom min Mening at udtale, at der ikke i Øjeblikket hos Socialdemokratiet er et Ønske om at faa Forholdet til Kirken løst paa en god Maade. Jeg tror, der er et saadant Ønske. Men selvfølgelig kan Partiet ikke i et saa stort og afgørende Spørgsmaal gaa imod sit Program. Jeg maa dog mene, at der i denne i Sandhed udprægede Samfunds- og Folkesag burde have været set mere bort fra det mere snævre politiske Partiprogram for at prøve at finde ind til en Fællesnævner for det danske Kirkefolk. Jeg tror ikke, at denne Fællesnævner i Øjeblikket kan udtrykkes gennem dette: Nyordning af vor Folkekirke, ej heller gennem dette: Adskillelse af Stat og Kirke, men derimod gennem dette: Vor Folkekirkes Bevarelse.

H. P. Johansen: Som ærede Medlemmer vil erindre, og som det jo ogsaa lige er blevet nævnt, er det nu tredie Gang, der her i Tinget forelægges et Lovforslag, som tager Sigte paa at forberede en Adskillelse af Stat og Kirke. Naar jeg nu paa mit Partis Vegne skal anbefale det foreliggende Forslag til videre Behandling, vil jeg gerne